

Цікавим, на мою думку, є те, що Європейському Союзу притаманне право активного та пасивного права посольства. Так, він має близько 150 дипломатичних представництв держав в Брюсселі, в тому числі і України. В свою чергу, місії ЄС розташовуються в країнах та при міжнародних організаціях, діяльність яких координує та контролює Верховний представник з питань закордонних справ і політики безпеки.

Підводячи підсумки, можна зауважити, що попри закріплення правосуб'єктності ЄС на рівні Договорів, все ж таки існує різниця в наукових підходах та політичних поглядах щодо правової природи об'єднання, майбутнього європейської інтеграції та конфлікту інтересів в інституціях ЄС.

Тому, сучасна правова наука розглядає Європейський Союз як нову форму наднаціональної політичної організації, що зберігає суверенітет її членів, але попри це наділена неабиякими повноваженнями щодо побудови стратегії діяльності та її втілення в життя.

На мою думку, ЄС – певний симбіоз політичних інституцій, який увібрав від них найкращі риси і прийшов на зміну суверенним державам. Це багаторівнева конституційна система майбутнього, що має сильний потенціал на міжнародній арені.

*Степанченко Олена Сергіївна
студентка 5 курсу 17 групи
Інституту підготовки кадрів
для органів юстиції України
НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

ПОРІВНЯЛЬНО – ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ СТАТУСУ ДЕПУТАТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТІВ

Більш ніж піввікова історія існування європейського співробітництва стала важливим фактором розвитку економіки і політики не тільки в межах Європи, а й на світовому рівні. Хоча депутати Європарламенту і є представниками громадян Європейського Союзу (ч. 2 ст. 14 Договору про Європейський Союз), їх правовий статус має певне національне забарвлення, що частково зумовлено відсутністю єдиного виборчого процесу. До його уніфікації прагнули і Європейські співтовариства, і їх правонаступник - Європейський Союз. Важливість даної мети підкреслюється закріпленням в установчому договорі відповідної норми, яка відкриває розділ про Європейський парламент і встановлює основні вимоги до майбутнього виборчого процесу в рамках Європейського Союзу: «Загальні прямі вибори в рамках єдиної для всіх держав-учасників процедури або відповідно до загальних для всіх держав-учасників принципів» (ч. 1 ст. 223 Договору про Європейський Союз). Поки ж створення виборчих округів, порядок висування кандидатів, передвиборчі гарантії та обмеження, а також сама процедура обрання регулюються національним

законодавством держав-учасників, за винятком загальних гарантій, встановлених Актом 1976 року про введення загальних і прямих виборів депутатів Європейського парламенту (далі - Акт 1976 р.).

Ще більш істотні відмінності простежуються в державах-учасницях у визначенні правового статусу осіб, які балотуються для виборів в Європарламент. В національних законодавствах по-різному врегульовані питання про умови передвиборної кампанії для різних категорій кандидатів в депутати. Наприклад, ст. 56 Конституції Греції містить надзвичайно широкий перелік обмежень, пов'язаних із обійманням певних посад або виконанням певних видів діяльності, що перешкоджають висуненню кандидатури до призупинення або складання своїх службових або посадових повноважень (державні службовці, офіцери збройних сил і поліції та ін.). Більш того, існують обмеження щодо висунення своєї кандидатури вищевказаними посадовими особами у тих територіальних виборчих округах, де вони виконували відповідні функції не менше трьох місяців впродовж трирічного періоду до проведення виборів. А держслужбовцям і військовослужбовцям, які працюють за строковим контрактом, якщо це передбачено законом, забороняється взагалі балотуватися в депутати.

Наприклад, ст. 50 Конституції Португалії забороняє будь-які обмеження у зв'язку із здійсненням наданих політичних прав. Так само широко захищаються права кандидатів у депутати Європейського парламенту відповідно до § 3 Закону ФРН про депутатів Європарламенту від Німеччини: «Не допускається перешкоджання балотуванню для виборів до Європейського парламенту, прийняттю депутатського мандата або здійсненню депутатських повноважень».

Таким чином, вже на стадії представлення кандидатури для виборів до Європейського парламенту претенденти від різних держав опиняються у визначально нерівних умовах. У такій ситуації громадянин Греції, який балотується у Європейський парламент у Німеччині чи Португалії, опиняється в більш сприятливому становищі, ніж його співвітчизник на батьківщині. Єдиний спосіб усунути можливу нерівність - це прийняття акта про єдиний виборчий процес для Європарламенту, як це передбачено в п. 1 ст. 223 ДФЄС.

Після проведення виборів, результати яких можуть бути оголошені тільки після завершення голосування у всіх державах-учасницях, виникає питання про отримання кандидатом, який переміг у виборах мандата і його визнання Європейським парламентом. В ході цієї процедури перевіряється сумісність депутатських функцій з іншими посадами або видами діяльності.

Існують обмеження наднаціонального рівня, встановлені у ст. 6 Акта 1976 р., і національного рівня, що передбачаються у конституціях і відповідних законах. Перелік обмежень наднаціонального рівня, що діють для всіх обраних депутатів, включає і національні, і наднаціональні посади. Так, наприклад, депутат Європарламенту не може бути одночасно членом уряду, депутатом

національного парламенту держави-учасниці або обіймати посади в органах і агентствах Європейського Союзу.

Підбиваючи підсумки порівняння правового статусу депутатів Європейського парламенту та національних парламентів держав-членів ЄС, можна зробити наступні висновки. На стадії підготовки до виборів, балотування кандидатів в депутати спостерігається найбільша схожість, а в деяких випадках - ідентичність, прав, свобод і гарантій кандидатів в депутати як Європейського, так і національного парламенту конкретної держави-члена. На цьому ж етапі виявляються найістотніші відмінності у правовому статусі європейських депутатів, що обираються від різних країн. І нарешті, можна говорити про ідентичність прав, свобод і гарантій, якими володіють всі європейські депутати, незалежно від їх національної належності, при здійсненні своєї діяльності в рамках парламенту. Тут спостерігається найбільша схожість змістовної складової повноважень європейських і національних парламентаріїв: свобода і незалежність мандата, право на об'єднання у фракції, робота в парламентських комітетах і комісіях, право виступати і брати участь в обговоренні законопроектів, право запиту, а також право на матеріально-технічну підтримку депутатської діяльності. Загалом, за формальними ознаками правовий статус європейського депутата практично відповідає усталеним у західних демократіях уявленням про парламентаризм, різними є лише повноваження парламентів на європейському та національному рівні.

*Щербакова Катерина Ярославівна
Студентка 5 курсу підготовки кадрів
для Державної пенітенціарної служби
України НЮУ ім. Я. Мудрого*

НАСЛІДКИ ВИХОДУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ДЛЯ ШОТЛАНДІЇ

Прийняття позитивного рішення про вихід Великої Британії з Європейського Союзу на референдумі 2016 року призвело не тільки до початку істотних змін на міжнародній арені, а й до певних протиріч всередині самої держави. Так, результат референдуму в черговий раз засвідчив, що Шотландія не підтримала Brexit [1], більше того, на сьогоднішній час обговорюється питання про проведення власного референдуму про вихід зі Сполученого Королівства.

Це не перший раз, коли Шотландія заявляла про бажання стати незалежною. Ще в 1979 р. поставало питання про передачу частини державних функцій від центру до периферії, проте через невелику явку виборців (63,6 %) прибічники децентралізації управління не отримали достатню кількість голосів та лише після 20 років були проведені бажані реформи [2,53].

Наступним кроком було проведення референдуму у 2014 році з приводу виходу Шотландії зі складу Великої Британії. Основними проблемами, що